

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Socios ad omnes Christi nomen profitentes populos, dimittit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

iter faceret, aut ubicumque commodos esset auditores nactus, vitiorum foeditatem & virtutum pulchritudinem ostendens, & acerrimos ad pietatem stimulos subjiciens. Ex Hispania inde in Italiam solvens, non sine magnis difficultatibus Venetias pervenit, quo socii ad eum peregrinorum habitu venerunt. Ibi omnes omnia pietatis officia obibāt, pauperibus, & aegrotis inserviando, & captivos visitando ac consolando. Dum Ignatius itineri in Terram Sanctam necessaria Venetiis pręparat, socios Romam mittit, ut sacris locis visitatis, benedictionem à Papa Paulo III. acciperent. Eorum aspectu plurimum exhilaratus Pontifex, ut erat doctorum amans, quos etiam inter prandium aut cęnam differentes lubenter audiebat, voluit, ut se pręsentate de quęstione Theologica disputarent. qua in re magnam illi exquisitę scientię & doctrinę laudem sunt consequuti. Venetias inde reversi, bello inter Christianos & Turcas renovato, res ita impeditas offendunt, ut nulla Hierosolymas proficiscendi voti que exsolvendi spes esset. Ne ergo suos ociosos esse sineret Ignatius, per Italię urbes eos distribuit; ubi brevi tempore tam vitę sanctitate, quam singulari juventutem instruendi seu catechizandi dexteritate, magnum sui amorem & admirationem in omnium animis pepererunt, adeo ut magnus quotidie ad eos fieret concursus, insigni cum juventutis emolumento, & incredibili parentum lætitia. Non multo post Ignatius cum Fabro & Laine Romam profectus est, ut à Pontifice Societatis à se institutę confirmationem impetraret. Hactenus enim ut simplices Sacerdotes vixerāt, sine voto aut regula particulari. In itinere non procul ab urbe templum desertum pro more ingresso Ignatio, ante aram prostrato & ardentius oranti Jesus Christus apparuit, & ad Ignatium conversus, *Ego, inquit, Roma vobis propitius ero.* Hac ille visione mirum in modum recreatus, & in certissimam spem erectus, à Jesu Societati nomen dedit. Ad Pontificem Cardinalis Contareni doctissimi viri opera admittus, vitę ac Societatis suę institutum aperuit, nimirum *sub perpetua castitatis, paupertatis & obedientię voto, Ecclesię periculossimo schismate laboranti, quę possent succurrendi, Evangelium vel extremis terrarum incolis annunciandi, in omnibus denique quę summus Pontifex jusserit, sine ulla contradictione obediendi.* Verum sicut Romę nova omnia suspecta sunt, ut quę solis antiquitatis fundamentis nititur, petitioni eorum Pontifex statim assentiri noluit, sed tribus Cardinalibus eos examinandi ac rem totam discu-

tiendi negocium dedit. Inter hos fuit Bartholomęus Guiditio, magnę ob eximiam doctrinam & vitę integritatem apud Pontificem auctoritatis. Hic initio acriter se Ignatii petitioni opposuit dicens, *Religiosarum familiarum multitudinem & diversitatem plus turba & confusionis quam utilitatis afferre, easque reformandas potius quę sint, quam novas formandas esse.* Sed Ignatius Deo confisus, & virtuti omnia facilia esse non ignorans, non propterea animum abiecit, sed tanto majori zelo & studio quod instituerat, perficere laboravit. Qua in re dici vix potest, quot ei labores, partim invidia partim ignorantia aliorum, fuerint objecti. Ipse nihilominus auxilia omnia conquirebat, Deum precibus, Pontificem obsecratione, Cardinales sollicitatione defatigabat, ne tam sanctum institutum, quod ille ad Dei honorem & Ecclesię salutem ac gloriam suscepisset, rumpi aut impediri paterentur. Revocatis ergo Patavio, Senis, Ferraria, Bononia & aliunde, quo eos miserat, sociis, tantum effecit, ut communi hominum desiderio satisfaciendum ratus Pontifex, ex Cardinalium consilio Societatem hanc assensu suo approbarit & confirmarit, inspecta tum Exercitiorum libello & Regularum, quas illa sibi pręscriperat, Synopsi, quam idem Paulus III. æterna memoria dignus in sua bulla inseruit, in hæc verba erumpens: *Spiritus Dei hic est.* Quod judicium omnes deinde sequuti. Pontifices, ut & S. Concilium Tridentinum, ratum habuerunt. Confirmatio hæc facta est Anno M. D. XL. die xxvii. Septembris, eo tempore quo nova è Lutherana hæresi enata & matrem supergressa hæresis Genevę potissimum stabulabatur, ut infra in Francię Schismate ostendetur. Initio vero Pontifex sociorum numerum *ad sexaginta restrinxit*, eo consilio ut novum Ordinem probaret prius, quam omnino approbaret, ac deinde pro fructus inde sperati modo, numerum vel minueret vel augetet.

IV. Jacto sub Dei in terris Vicarii auctoritate bono ac solido fundamento, Societati deinde facilius omnia successerunt; adeoque sub tam favorabilibus auspiciis nihil difficile videbatur. Ignatius igitur operi manum admonens, Socios per Italię urbes distribuit, ut depravatis moribus medicinam facerent, & ad pietatem omnes erudirent. Et illi quidem per oppida & villas circumcuntes, *vicia reprehendebant, laudabant virtutem, errores confutabant, veritatem stabiliebant, juventutem ac rudes homines, qui non nisi ex consuetudine sacra officia adeunt, instruebant. In foro sæpe, nacti hominum*

minum multitudinem, conscenso scabello aut editorio loco, conciones habebant, id unice in oratione sua spectantes ut populum à vitiis absterrent, & ad virtutes incitarent, magna cum omnium qui zelum & charitatem eorum facile perspiciebant, admiratione. Tum quidem Christianæ pietatis ardor penè refrigerat; quem tamen Ignatius incredibili sermonis ardore rursus accendit, adeo ut impietatis glacies paulatim liquefcere, & frigidissima multorum animæ divino & cœlesti igne mirum in modum incalefcere inciperent: quod omen è nomine ejus quidam singulari dexteritate exculpserat, invento hoc Anagrammatè:

IGNATIUS DE LOIOLA,
O IGNIS A DEO ILLATUS.

Novæ hujus Societatis fama pervulgata, Lusitaniæ Rex, qui tum maximè Christianæ doctrinæ fermentem in India facere satagebat, à Goveano viro doctissimo, bonarum litterarum olim Lutetiæ Professore, qui istic agentis Ignatii ac Sociorum virtutem penetrarat, monitus, ex ea idoneos sibi aliquot ad eam provinciam homines mitti petiit, dato ut id à Pontifice impetraret, Petro Maskarenæ Oratori suo, negotio: quod quidem diligenter ille tractavit, plures tamen duobus impetrare non potuit, nimirum Franciscum Xaverium Hispanum, & Simonem Rodericum Lusitanum. Ex his alter, Rodericus scilicet, à Rege in Lusitania reventus fuit, ut ejus opera in instituenda Conimbricensi Academia uteretur: quæ quidem fertilissimum postea fuit seminarium multorum felicissimorum ingeniorum, quibus non vetus tantum, sed Nova quoque Hispania, adeoque utraque India mirificis fructibus repleta atque illustrata; immo ad Persas, Æthiopes, Japonios & Sinenses usque Evangelii lux perlata est. Xaverius summa cum voluntate ad tam amplam messem profectus, infinitas sub altero illo cælo Orientis solis animas Christo lucrificavit: de quo alibi dicendi erit locus. Nos jam novo & Christiano huic Argonautæ, vellus aureum in novam Colchidem, draconibus, tauris ignivomis, & Medæis veneficis refertam, apportanti, ac Crucis trophæum ultra quasi Mundi limites cum immortalis nominis sui gloria, statuenti, bene precati, ad propositum redeamus.

V. Mirum est quam magna paucis annis societas hæc sumferit incrementa. Pontifex enim uberrimis qui ex hac Societate in Christianam Rempublicam magis magisque in dies redundabant, fructibus permotus, priori statuto abrogato, omnibus qui vel-

lent huic Societati nomen dandi potestatem fecit, sic, ut brevi magnus eorum fuerit numerus qui ad Jesu militiam sunt adscripti. Hoc enim nomine tamquam pro vexillo seu insigni Societas hæc utitur, cujus auctor non de suo Ignatianos, sed Societatem Jesu appellari voluit, ut non in hominis alicujus ordinem adscriptos, sed ad Societatem Jesu vocatos se agnoscerent, sub illo summo imperatore mererent, & ejus signa sequerentur. Hoc ei nomen tam ab ipsis Pontificibus quam generali Ecclesiæ Concilio fuit confirmatum. Nec vero ab hoc nomine propterea ceteri homines exclusi censendi sunt ut quidam Calumniantur imperitè, quemadmodum nec ceteri Principes minus pro Christianis habentur atque agnoscuntur, eo quod Francorum Rex Christianissimus appellatur. Eodè jure Ecclesiastici dicuntur ii qui divini cultus servitiis sunt cōsecrati; quamvis ab Ecclesiæ societate idcirco nemo omnium excludatur. Qui Jesu Christi doctrinā susceperunt, initio Christiani vocati sūt, à CHRISTO seu unctione Domini, quod nomen apud Judæos pluris æstimabatur quàm nomen Jesus, multis inter ipsos cōmune: sicut Judæos magis inde offensos videmus quod Salvator noster CHRISTUS, quam quod Jesus fuerit appellatus. Et Apostoli quidem eorumque successores Christianorum nomen, vere Dei filii debitum, sumplerunt; Ignatius vero Jesu nomen Societatis suæ attribuit, ut non ipse, sed Deus auctor ejus esse intelligeretur: quod nomen tam Catholicis est venerabile, quam vile schismaticis, quibus Christus, non Jesus in ore est. Et hæc est Jesuitarum, ut vulgus eos appellat, nominis origo; quod nomen in hac rerum omnium cōfusione & summa hujus sæculi impietati multis odiosū est, uti & olim paganis Christianorum. Sed cur, quæso, nomen crimini datur? Quæ nova hæc est nomina accusandi formula? Jesuita quidem nihil aliud sonat, quàm Jesu Christi servum, non ut Chemnitius & Schlüsselburgius è vernaculo Jesu videri ineptè arguantur, adversarium. Nec hoc nomine indigni videri debent ii, quorum opera tot animæ ab interitu vindicatæ, & supremo illi animarum Pastori Jesu Christo, quasi novum Ovile in novo illo Mundo est constitutum.

Societas hæc ita amplificata, huc atque illuc sese diffudit. Ignatius Romæ, quæ est commune velut terrarum Orbis domicilium vel curia remansit, retentis secum Codurio & Salmerone, ut inde Societatis negociis prospiceret, & novorum militū supplementum submitteret. Primum ejus opus fuit Lutherani conversio, qui clanculum venenum suum spargere